

NIEUWE PSYCHOACTIEVE STOFFEN

LEDD kenniscarrousel 20240627

Pieter Oomen, PhD – apotheker, analytisch chemicus

 **Trimbos
instituut**

Netherlands Institute of
Mental Health and Addiction

Drugs Informatie en Monitoring Systeem (DIMS)

- **Monitoring** van de verschillende markten van synthetische drugs in Nederland ten behoeve van de **volksgezondheid**
- Verschaffen van informatie over drugsmarkten ten behoeve van **preventie** en **beleid**
- Initiëren en coördineren van **waarschuwingcampagnes** wanneer zich **extra risicovolle situaties** voordoen

Opdrachtgever
Ministerie van
VWS (landelijk)
en gemeenten
(lokaal)

!REDALERT

Waarschuwing

Roze Tesla pillen verkocht als 2C-B met zeer hoge dosering DOC

13 april 2021

De pillen bevatten een zeer hoge dosering DOC

- Van DOC ga je heel lang (24 uur) en heftig trippen
- Het kan lang duren (2-3 uur) voordat je de effecten merkt.
- Gebruik kan leiden tot paniekaanvallen en ziekenhuisopname.
- Gebruik deze pillen absoluut niet!
- Als iemand toch deze pil gebruikt heeft en daardoor heftige effecten ervaart, schakel dan medische hulp in.

Laat altijd je drugs testen!
Drugsredalert.nl & Drugs-test.nl

Het gebruik van drugs is nooit zonder risico. Wil je geen risico lopen, gebruik dan niet.

tus
Brijder
IrisZorg
Novadic-
Kentron
1NUL1/
Emergis
an

Nieuwe psychoactieve stoffen (NPS)

- *Research chemicals, designer drugs, legal highs* -> maar wat zijn NPS nu eigenlijk?

Waar of onwaar?

1. NPS zijn legale drugs
2. NPS zijn nieuwe drugs
3. NPS worden net zoveel gebruikt als traditionele drugs
4. NPS lijken qua werking op traditionele drugs

Wat zijn designer drugs/NPS?

- Psychoactieve stoffen die **niet** onder een van de drugsverdragen van de VN vallen
- NPS'en zijn *niet* per se nieuw
- NPS'en zijn *niet* per se legaal
- Vaak **geënt op traditioneel middel**
- De meeste NPS'en worden *zeer* weinig gebruikt
  - Maar wel: veel handel/productie + gebruik bepaalde middelen/groepen

Eerste vermelding 4-MMC in 1929

284 MÉMOIRES PRÉSENTÉS A LA SOCIÉTÉ CHIMIQUE.

N° 33. — Sur un homologue de l'éphédrine;
par M. J. SAEM de BURNAGA SANCHEZ.

(13.1.1929.)

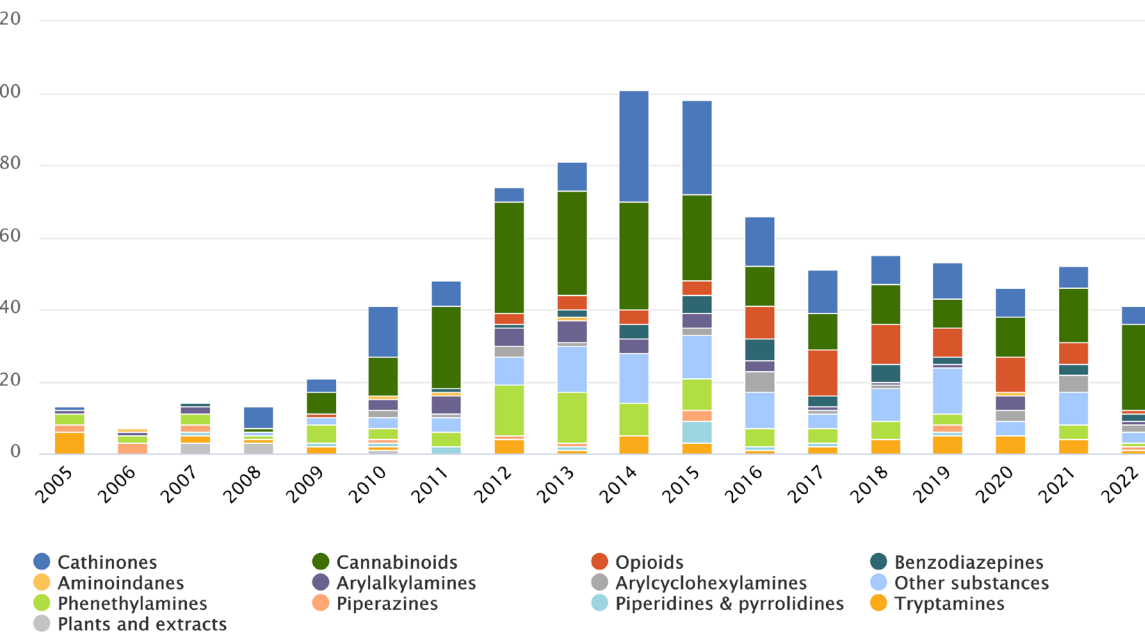
Dans ces derniers temps l'éphédrine, qui était utilisée depuis longtemps par les oculistes, a trouvé un emploi étendu dans le traitement de l'asthme et, d'une façon générale, dans tous les cas où l'adrénaline est indiquée, le grand avantage de l'éphédrine étant qu'elle agit par la voie buccale.

Tout récemment un certain nombre d'homologues de l'éphédrine ont été préparés dans le laboratoire d'Adams (1), et il résulte des travaux faits par ce savant que, sauf l'homologue inférieur de l'éphédrine, tous les autres ont une action beaucoup plus faible que celle de l'éphédrine. Il était intéressant de voir si les homologues conservant la chaîne propylique de l'éphédrine mais portant des substitutions dans le noyau, et en particulier l'éphédrine du toluène, sont également moins actifs que les homologues décrits

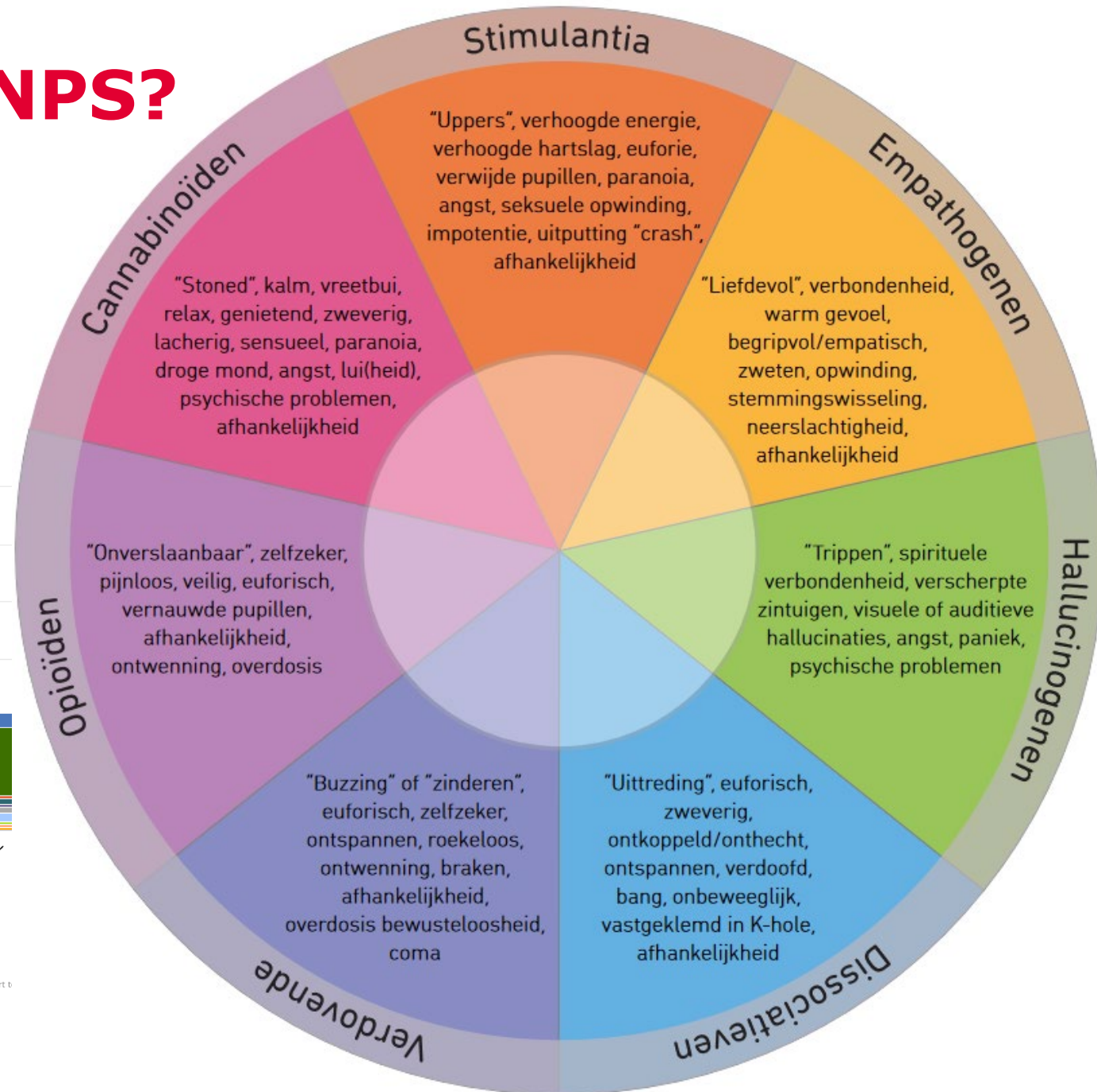
Hoe categoriseer je NPS?

- Chemisch en farmacologisch extreem divers
  - EMCDDA monitort **honderden** NPS

Figure. Number of new psychoactive substances reported for the first time to the EU Early Warning System, by category, 2005-2022

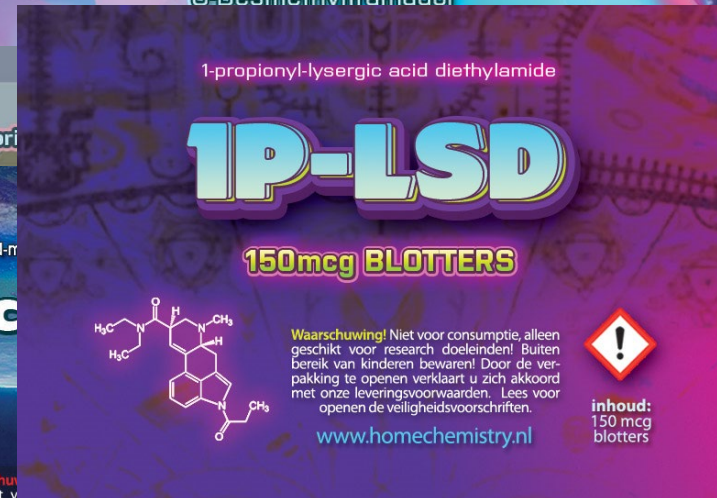
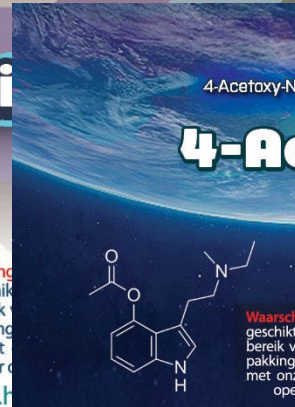
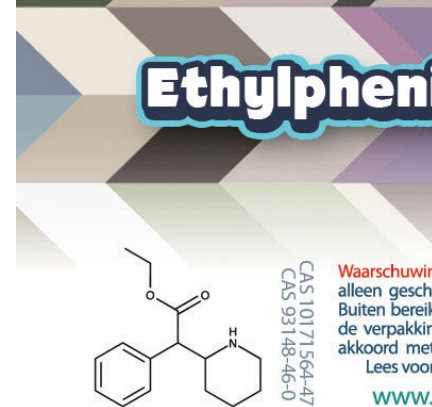
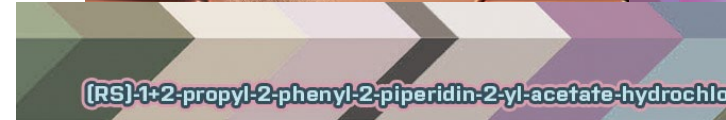
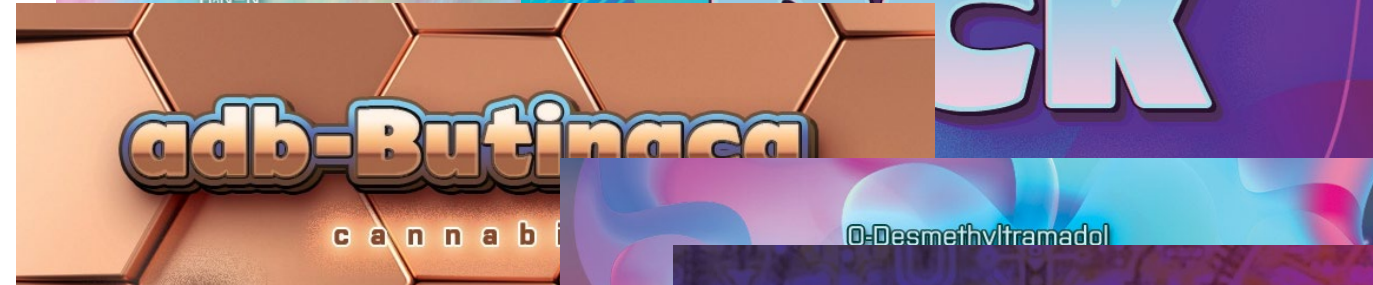
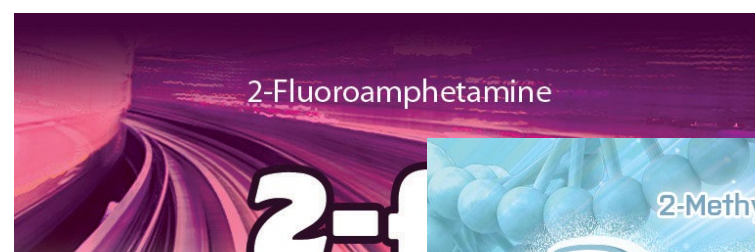

EMCDDA (data) | Highcharts (chart 6)

Chemische klassen

- Fenethylamines
  - Cathinonen
- Benzodiazepinen
- Arylcyclohexylamines
- Synthetische cannabinoïden
- Opioiden
- Overig

Gebruik

- Gebruik meeste NPS is **zeer** beperkt (<0,5% laatste-jaar-gebruik)
  - Aanvankelijk uitsluitend “psychonauten”
  - Nu ook gemarginaliseerde gebruikers (dak- en thuislozen, gevangenen, chemseksers)
  - En voor sommige middelen: steeds meer uitgaanders, jongeren (m.n. 3/4-MMC)
- Veel onduidelijk:
  - Benzodiazepinen?
  - Opiïde stoffen?
  - Welke stof gaat het nu eigenlijk over?

NPS-gebruik in het laatste jaar
4-FA, 2C-B en 3-MMC (2022)

0,2% 4-FA
0,7% 2C-B
0,8% 3-MMC

0,1% 4-FA
0,4% 2C-B
0,6% 3-MMC

0,3% 4-FA
0,9% 2C-B
0,9% 3-MMC

Jongeren en jongvolwassenen

Voortgezet onderwijs
15-16 jaar
laatste jaar (2019)

1,1% enige NPS

Hbo-wo-studenten
≥16 jaar
laatste jaar (2023)

6% 3-MMC
3% 4-MMC
3% 2C-B

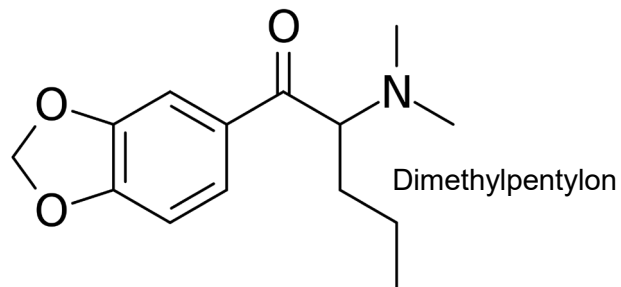
Uitgaanders
16-35 jaar
laatste jaar (2023)

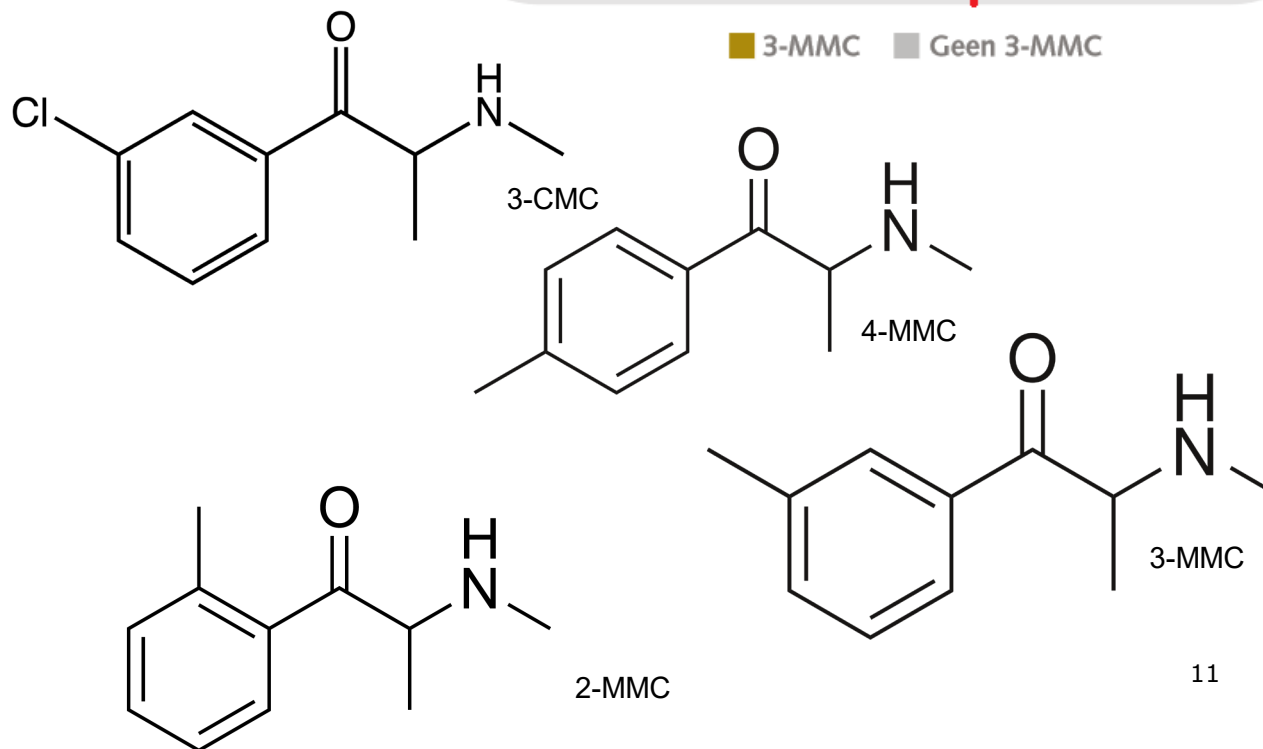
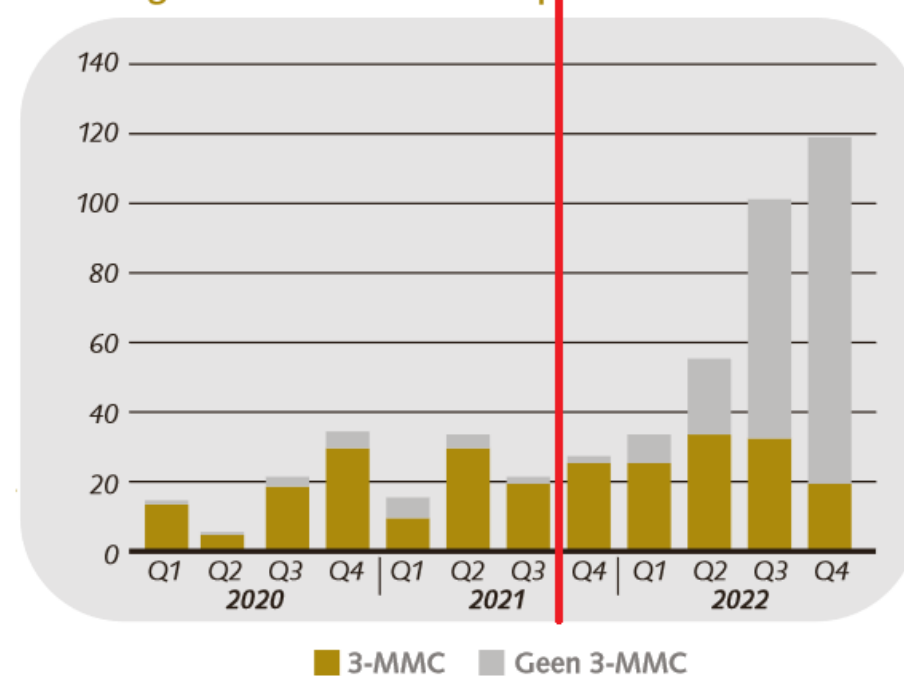
33,7% 3-MMC
16,7% 4-MMC
14,1% 2C-B

3-MMC

- 4-MMC werd verboden in 2012 -> opkomst 3-MMC als alternatief
  - Samples ingeleverd bij DIMS als 4-MMC bevatten vaak 3-MMC
- 3-MMC verboden sinds Q3 2021: aantal samples vka 3-MMC neemt alleen maar toe (~5% in 2023, 2x meer dan in 2022)
  - Maar... bevatten steeds minder vaak 3-MMC

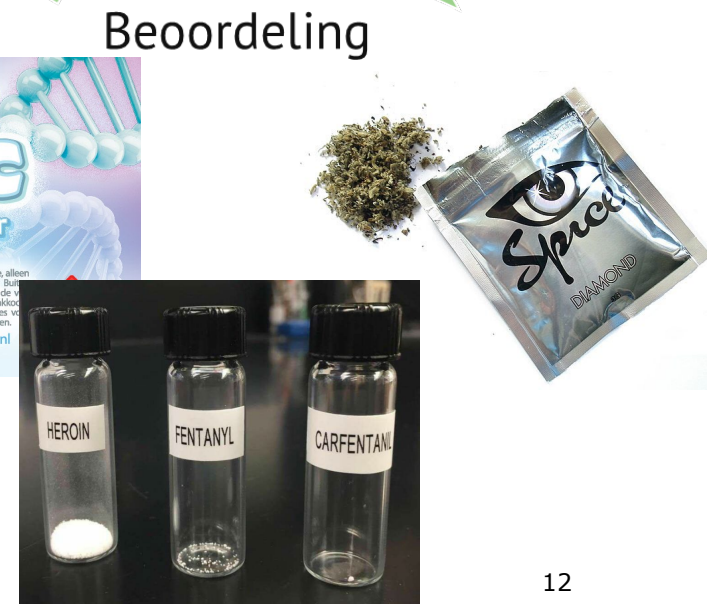
Aanwezigheid van 3-MMC in samples verkocht als 3-MMC

Wetgeving

- Nu: kat-en-muis-spel
- Binnenkort (?): generieke wetgeving
  - Toevoeging lijst Ia ("NPS-wet")
    - Stofgroepen obv van NPSen die op Lijst I staan; hebben **vaak maar niet altijd** vergelijkbare effecten en risico's
  - Aantal stofgroepen kan worden uitgebreid
    - Fenylethylamines
    - Synthetische cannabinoïden
    - Afgeleiden 4-aminopiperidine

Mogelijke gevolgen

- Gemakkelijke beschikbaarheid van NPS in webshops of smartshops wordt teruggedrongen.
- Verschuiving naar illegale markt. Dit gaat mogelijk gepaard met achteruitgang kwaliteit van NPS.
- Opkomst andere mogelijk zeer schadelijke stoffen.
- Afname in gebruik van NPS, al zal er altijd een groep blijven die geïnteresseerd blijft in NPS ongeacht de legale status.
- Mogelijke verschuiving naar gebruik van traditionele illegale drugs.
- Onderzoek naar middelen met medicinale toepassingen wordt moeilijker.
- Sommige problematische (sub)groepen blijven buiten schot
  - Benzodiazepinen
  - Bezimidazolderivaten/nitazenes
  - "Softe" opioïde stoffen

@-Desmethyltramadol

O-DSMT

pellets *light*

Oc1ccc(cc1)[C@H](O)CN(C)C

CAS 80456-81-1

Waarschuwing! Niet voor consumptie, alleen geschikt voor research doeleinden! Buiten bereik van kinderen bewaren! Door de verpakking te openen verklaart u zich akkoord met onze leveringsvoorwaarden. Lees voor openen de veiligheidsvoorschriften.

www.homechemistry.nl

inhoud:
30mg pellets

Nitazenes can be injected, inhaled or swallowed

Super strength street drugs which are "500 times stronger than morphine" have been linked to multiple deaths across Northern Ireland for the first time, a coroner has

Kortom

- NPS is een **enorm diverse** groep middelen
- De meeste NPS worden gelukkig erg weinig **gebruikt**
  - Maar **impact** kan groot zijn
- Nieuwe wetgeving verbiedt **stofgroepen** ipv individuele stoffen
  - Sommige gevaarlijke/problematische groepen blijven buiten schot
- Nieuwe wetgeving sleutelt m.n. aan de **aanbodkant**, andere instrumenten nodig om ook **vraag** terug te dringen!
  - Monitoring, preparedness, preventie & harm reduction

Drugscommunicatie voor journalisten en politie

Een onderzoek naar uitgangspunten en factoren die belangrijk zijn bij effectieve drugscommunicatie

Vragen?

poomen@trimbos.nl